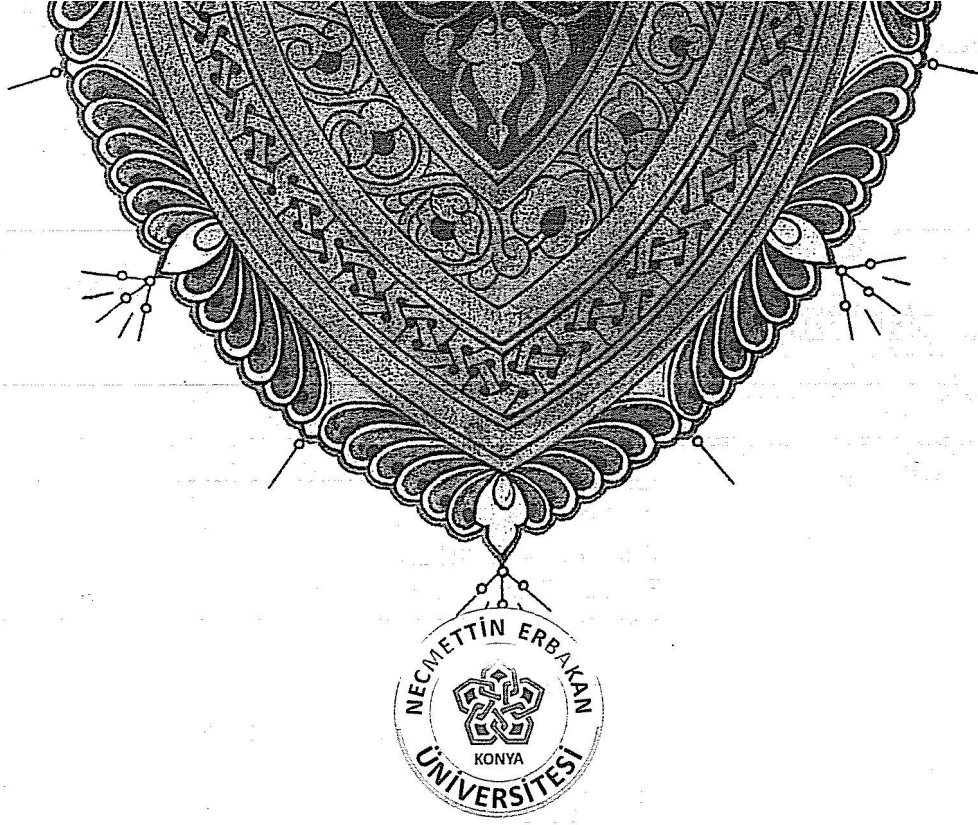

Şehir ve Alimleri

Necmettin Erbakan Üniversitesi
Kültür Yayınları: 26

Şehir ve Alimleri Sempozyumu Kitabı
11-12 Kasım 2016

Yayın Yönetmeni

Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER

Editörler

Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ

Prof. Dr. Hayri ERTEN

Prof. Dr. Fikret KARAPINAR

Yrd. Doç. Dr. Ali DADAN

Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk ERDEM

Arş. Gör. Fatma Şeyma BOYDAK

Arş. Gör. Ahmet Mekin KANDEMİR

Grafik & Tasarım

Büşra UYAR

Merve ACAR BÜLBÜL

Muhammed Sami PAÇURLU

Mustafa ALTINTEPE

Baskı - Cilt

Güler Ofset Fevziçakmak Mah. 10447 Sok. No:12
Karatay/KONYA

ISBN

978-605-4988-27-3

Tüm Hakları Saklıdır /All Rights Reserved

**Kitapta yazılı olan hertürlü bilginin ve yorumun sorumluluğu yazarların kendilerine aittir.*

Ön kapaktaki çalışma Konya'daki Selçuklu-Osmanlı Mimari Eserleri ve Bezemeleri Kitabının 26 sayfasından alınmıştır. Açıklaması: 1323 yılında Konya'da yazılmış bir Mesnevi'deki Selçuklu tezhibi A. Süheyl Ünver'in çalışmasını yeniden çalışan Şeyda Mehmetoğlu'na aittir.

** Arka kapaktaki çalışma Konya'daki Selçuklu-Osmanlı Mimari Eserleri ve Bezemeleri Kitabının 23 sayfasından alınmıştır. Açıklaması: Münhani desenli şemse. (Kur'an-ı Kerim, Yusuğa-Kütüphanesi, no: 6626) Çalışan: Fisun Türkeli'ye aittir.*

Aralık 2017

**Bu çalışmanın tasarım ve baskısı Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı tarafından yaptırılmıştır.*

KONYALI MERHUM FAHRİ KULU HOCAEFENDİ'YE DAİR BİRKAÇ EKSİK SÖZ VE KANAAT

Prof. Dr. Ali Osman KOÇKUZU

Konya'nın son yüz yıllık dini ve ahlaki hayatında bizce önemli tesirleri olan bir ahlak ve kulluk akımının mensuplarından bir âlim ve ahlak eri olan hocaefendimiz, yaklaşık 1877 doğumludur. Meşhur Pilevne Harbi, doksan üç kılığı yıllarında dünyaya gelmişlerdir. Vefatı olan 1955 senesinin 26 Temmuzuna kadar da bu ağır şartlar sürüp gitmiştir. Gördükleri en büyük acı bizce, binbir emekle kurup geliştirdikleri, iyi neticeler aldıkları eğitim ve öğretim kurumlarının kapatılması ve rahle-i tedrislerine vefatlarına kadar öğrenci verilmemesi ve dinimizin adeta toplumdan ve camiden, medreseden insan hayatından mümkün olduğu kadar uzaklaştırılmasıdır. Çok mükemmel bir eğitim ve öğretim kurumunda görev yaparlarken, artık o güzel günler yok olup gitmiştir. Ortak vazife yıllarında; Bozkırlı Abdullah Fevzi Efendi, Hacı Veyiszade Mustafa (Sabri) Kurucu Efendi ve hocaları Zeynelabidin, Rifat ve Ziya Efendiler onların bir nesil evvelki veya kendilerine en yakın ders büyükleri olmuştur. Bütün bu büyüklerin Bozkırlı Muhammed Kutsi Efendi ve oğlu Muhammed Bahaüddin Efendilerle kulluk, ahlak ve eğitim birliktelikleri olmuştur. Saydığımız insanların emekleri Ebu Said Hâdimi'ye kadar varır dayanır.

Eğitim ve Öğretim Yolu:

Öğrencilik ve Müderrislik günlerinde çok merhametli ve öğrencisinin yapılan öğretime, soru-cevaba veya müzakereye katılımını isteyen, buna yol açan bir üslupla konuştuğu nakledilirdi. "Siz ne dersiniz, şöyle olsa daha iyi olur gibi gelir bana." gibi sözlerle karşıdakinin fikrini ve görüşünü beyan etmesine yol açan bir öğretim ve eğitim yolu tuttuğunu herkes söylerdi. Karşısındaki kişiye: "...baba" dediği görülürdü. Aynı ifade, kendisinden yaklaşık on yaş küçük olan arkadaşı Hacıveyiszade Mustafa Efendi de "... baba" tarzında idi. Bu

satırların yazarı, Fahri dedeyi 14, Hacıveyiszade dedeyi ise 24 yaşında iken yitirmiş idi. Sonra anladık ki Allah'a şükür onlar bizi hiç yalnız bırakmamışlardır. Menkabeleri, hayat hikayeleri, temiz öğretici ve eğitici sözleri Konyalının yolunu doğrultmuştur.

Gerçek ve Menkabevi Kişilikler

Altmış kusur yıl içinde, büyüklerimizin hep hayat hikayeleri, hizmetleri anlatılıp durdu. Fahri dedede daha az Mustafa Efendi hocamızda daha çok olmak üzere “menkabevi” bir kimlik gelişti. Daha doğrusu insanlar ellerinde olmadan belki bunu yaptılar. Yaşayan gerçek kimlik ile, ortada dolaşan şahsiyetler. Bunların azalması toplumun gayret, ilgi ve dindarlığı ile gelişecektir. Allah'tan korkan bir toplum, merhumların kimliğini iyi öğrenecek, doğruyu nakledecek, bilmediğine “bilmiyorum, duymadım” diyerek doğrunun peşinde olacaktır. Öteki âleme gitmiş olan büyüklerimizin de bizden beklediği bu doğru tanıyıp, doğru tanıtmış olacaktır.

Bir küçük örnek vererek hem dedemizin üslup ve kulluğunu ve hem de pek az bilinen bir gerçeği anlatalım: Fatma Nene bir âmâ ve yaşlı, fakir komşudur. Fakirlik sebebiyle gelini: “Fatma annemi alıp Fahri Efendi hocaların evinin önüne bırakıp kaçacağım” demiştir. Bu sözün mahallede duyulması üzerine Fahri dedemiz, eşi Emine (Dudu) annemize, nenemize: “Emine biz Fatma neneyi getirip bakalım. Allah bize gözlerin görmediği, kulakların duymadığı, insan aklına gelmeyen nimet ve cennetler verecektir. ...” demiştir. Aldığı cevap biraz sert ve evdeki kalabalık nüfusa, evdeki fakirliğe işaret etmektedir. Ne ise aradan biraz zaman geçer, nenemiz iken edilir ve kendi eliyle bir araba tutarak Fatma nene getirilir. Nene üç yıl kadar evin kendi insanı gibi, ikram gördü, evdekilerle iyi kaynaştı ve sonra da vefat edip oradan kaldırıldı.

Bu olayda annemizin ikna edilişi çok mühimdir. Rahmetli Dudu nene onu hep anlatırmış. Torunlarından emekli öğretmen Ali Kulu Bey son olarak bana nakletmişti. Konya adetlerine göre çok önemli bir sonuç alınmıştır: anne ikna edilmiş. Bunun için zaman değiştirilmiş meselenin üstüne gidilmemiş, karşı tarafın, yani Fatma neneye asıl bakacak insanların rızası alınmış ve mesele halledilmiştir. O günde, o mahallede, özellikle iktisadi imkanlar bakımından bu vazife kendilerine düşecek en son ev, bu meseleyi, büyüdüğümüz terbiye edici üslubu ve eğitim metodu sayesinde vazifeyi üzerine almıştır veya Allah bu şerefi onlara nasip kılmıştır.

Hocalık, İslam Alimliği Ön Plandadır:

Fahri Kulu Hoca Efendimizin hocası Bozkırlı M. Bahaeddin Efendi şöyle söylemiş: “Baba, dervişler bizi hoca diyerek sevmez, Hocalar da Derviş diyerek sevmez”. İşte bu söz Paşadaresi ve İslah adlı Medresenin mensuplarının yolunu aydınlatan en önemli yol: İslam alimi olarak dinimizi yaşamak, ahlakımızı kendimize mal etmek, millet fertlerine İslamı anlatmak, onlarla birlikte onu yaşamak ve ahlak, ruhani hayat ve kemal sahibi olmak, bu zatların yolunda uçtu kaçtı tasavvuf ve benlik yerine, Allah’a kulluk ve istikamet ön plandadır. “Kerametle memur değiliz, İstikametle memuruz” ölçüsü Hacıveysade Mustafa Kurucu hocamızın yol gösteren, yollarını tanıtan sözüdür. Bu söz bantlarla her an dinlenmektedir. Sorumluluğumuz idrak eden kimseler olsak, bu sözü duyduktan sonra, keramet naklini sona erdirmemiz gerekmektedir.

Çocuklar, Torunlar ve Dini İlimlerle Uğraşmak

İmkânların çok az olduğu geçiş döneminde, evlatlarını okutmak istemişse de dedemiz imkân bulamamıştır. Yine de içlerin hafız olanlardan söz edilmektedir. Fakat sekiz evladının hepsinde de dini bilgilerin belirli bir seviyede ve hem de sağlam olduğunu görür hayret ederdik. Bu bilgiler hep şifahi bilgiler ve evdeki uygulama bereketi idi.

Torunlara gelince bereket daha da arttı. Bugün artık beşinci nesilde çok sayıda dini ilimler okumuş torun torunları bulunmaktadır. Erkek ve hanım ilahiyat tahsili yapanların sayısı oldukça çoktur. Bunlardan bazıları, dini eğitim veren kurumlara yardım etmekte tanınmış kimseler olmuştur.

Muhtaç Olduğumuz Bir Çalışma Nasıl Gerçekleşebilir?

Altmış beş yılı aşkın bir zamandır, ISLAH medresesinin insanlara dinimizi çok iyi öğretti, yaşatan, ahlak bakımından onları ikmal eden usullerini, yollarını bir türlü öğrenemedik. Bu kurumun vaktiyle yaptıklarını ilmi bakımdan inceleyip, devam ettiren bir topluluk ve bir ilmi süreklilik de kurmadık. Sadece evlerde o da az imkânlarla yılda birkaç kez tekrarlanan eski bilgiler tekrarlanıp durmaktadır. Halbuki, her iki büyüğümüzün bu alanda görev yapan evlatları bir araya gelseler, öyle zannederim ki, her kuşaktan beşer onar kişi toplanacak ve onların geleceğe yönelik planlı çalışmaları bu isteğimizi gerçekleştirecektir.

Yıllardır bunu dile getirdiğimiz zaman, torunlardan şimdilik en büyük olan zat: “Şeytan dedemizin öcünü bizden almaktadır” diyerek

işe yanaşmamaktadır. Ben de ona takılmaktayım: “Ali ağabey, şeytan bu işleri çoktan bıraktı artık”. Bizim gayretimizin artması gerekmektedir. Derli toplu, şöhretsiz, hasbi çalışan bir kurum için: Dedemizin torun ve yakınlarının, bilgi, fikir, maddi imkân ve zaman bakımından işi görece kadar hazırlıkları çokça vardır. Nedense bir korku ve niyetlenme tembelliği bulunmaktadır. Yaşları seksenlerde olan ilk torunların gününde bu işin başlaması gerekir ki devam edebilsin. İnşâallah Allah imkân verir ve ilgilileri hazırlar.

Son Sözler

Millet olarak dinimizden en üst düzeyde yararlanmak için hepimizin “kulluk görevi, öğrenme ve tebliğ görevi” yüklenmemiz gerekmektedir. Dinimizde “Ruhban Sınıfı” görevlendirilmediği için kulluk ve sorumluluk hepimiz tarafından benimsendiği takdirde, her Müslüman bilecek, yaşayacak ve etrafına örnek olup bildiklerini, yaşadıklarını verecektir. Ümmetin tamamı sorumluluk aldığı takdirde işlerimiz daha da istikamet kazanacaktır. İşte bu toplu görev alışı, büyüklerimizin örnek davranışı, sahabeye kadar birbirinin aynı olduğu görülecektir. O zaman bize düşen, onların izlerine basmaktır.